

# Davetçi İçin Şuayb Aleyhisselamdan Süzülmüş İlkeler

Nureddin Yıldız'ın Musab bin Umeyr Davetçi Okulu için yaptığı "Musab Olmak" (10.) dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

*Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.*

Peygamber mesleği ve peygamberlere vârislerin işi olan Allah'a davet, elbette peygamberlerin çilesine yakın bir iştir de. Ancak böyledir diye de muhakkak çile çekmemiz gerekmiyor. Biz beşer olarak ruhî yapımızı, insanî tedbirlerimizi alabildiğimizi kadar alır, insan olarak arızasız olmayı hedefleriz, sonrasında geleceği dert etmeyiz.

Şöyle bir yanlış olmamalı: Müslümanız, Allah'a davet ediyoruz, dolayısıyla her sabah kalktığımızda başımız bir şeyle belaya girecek.

Plansızlık ve programsızlık kabul edilemez. Planlı, tedbirli ve akıllı hareket ettikten sonra bin bela dahi gelse yıkılmayacağımız mantığını yakalamamız gerekiyor.

Davetle meşgul insanların hayatları, umumiyetle çile doludur. Bu bize iki yol açıyor: Bizden öncekiler de böyleydi, çilesiz olmaz, getirin bir taş da Bilal gibi altına yatayım mantığı. Bu yanlış. Bir de dünyada hepî topu üç gün geçireceğini ve bu sürede uğraşmaya değmeyeceğini düşünen anlayış var. Bu da yanlış.

**Sorunsuz bir dünyada ve dertsiz ortamlarda yaşamak, Allah'a davet etmek isteriz. Bunun için planlarımız vardır. Dertsizlik sistemi kurarız ama başımıza dert gelirse de itiraz etmeyiz. Kadere teslimiyet budur, Müslümanlığın temel umdesi budur. Hele hele Allah'a davet eden insanların böyle bir anlayışa çok daha öncelikli hazır olmaları gerekir.**

Davetçi bir Müslüman'ın nihayetinde bütün insanlığı avucu içine alacak bir gücü hiçbir zaman olmayacak belki. Anca bir kişiye tesir edebileceği ortamda da çalışıyor olabilir, binlerce insanı da peşinden sürükleyebilir. Ama fikir ve zihin yapısının nasıl olması gerektiğini Şuayb aleyhisselamin sözleriyle Hud suresinin 88. ayetinde görüyoruz:

“Gücümün yettiği kadarını ıslah (yanlış düzeltmek) etmekten başka amacım yok. Ancak Allah ile başarabilirim, ona tevekkül ediyorum ve yöneliyorum.”

Bu ayette dört şey var:

-İslahın amaç oluşu: Müslüman sayısını çoğaltmak demiyor, yalnızca düzeltmek. Haramlardan kaç kişinin kurtulduğunu ve iman ettiğini, ibadetlere döndüğünü esas alıyor. Küfür bir eğriliktir, ıslah edilmesi lazım. Haramların işlenmesi bir eğriliktir, ıslah edilmesi lazım.

Eğer ıslahta başarı düşükse kitlesel oluşumlar ortaya çıkarman ya da senin derginin kalabalık satması, televizyonlarda reyting rekorları kırıyor olman Allah katında değerli değil. Değerli olsaydı eğer, Şuayb aleyhisselam, 'toplumun çoğunluğu benden olsun istiyorum' derdi. Sadece ıslahı istiyor.

Bu ıslah gayesi, diğer gayeler doğru olsa bile onlardan değerlidir. İnsanların üzerinde yatırım yapmaktan çok insanlara yapılan yatırımla Allah'ın rızasını kazanma hedefidir bu.

-Gücümün yettiği kadar: Güç yetme (istitaat) şeriatın temel kurallarından biridir. لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا (Bize gücümüzden fazlasını yüklemeye) ve فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ (Allah'tan gücünüz kadar korkun) ayetleri de bu duruma işaret eder. İnsan etten ve kemikten oluşuyor, zayıf ve çaresiz. Bir kablo kopunca elektrik kesildiği gibi insanın da bir hayat damarı kopunca işe yaramaz et-kemik yığına dönüşüyor. Soğuğa-sıcağa dayanamıyor, sürgüne dayanamıyor... binlerce zafiyeti var.

Öyleyse peygamberlik düzeyinde de söz konusu olsa kulluk, gücün yettiği kadar oluyor. Amcasının imanına sebep olamayan Peygamber'imiz, bu kuraldan dolayı sorumluluk taşımayacak kıyamet günü. Kırk yıl boyunca kendisine hizmet eden amcasının cennetlik olmasına sebep olamamıştı.

Bu istitaat, davetçinin temel 'silah'larından biridir. Çünkü sınırsız güç sadece Allah'tadır. İnsan ne kadar güçlü olursa olsun, sınırlı bir güç kullanmaktadır. Gözün görmez, kulağın duymaz, kekeme olursun, sözün dinlenmez, hitap edemezsin... insanın derdi ve eksikliği bitmez. Öyleyse davetçi, bu kuralı iyi bilecek.

Elbette ne kadara gücün yetiyor ne kadarını keyfin istemiyor, bunu kişinin imanı ve Allah bilir. Allah'ın göğüslerdeki her şeyi ve seni senden iyi bildiğini biliyorsan mesele hallolur. Gücün mü yetmiyor yoksa zevkin mi bozuluyor; bu oldukça nettir.

-Allah yardım ederse başarabiliriz. Ne yaparsak yapalım. Başarının asıl sahibi Allah'tır ve sonuçlar o kadar da önemli değildir.

-Yukarıdaki üç şeye iman ettiğim için de Allah'a tevekkül ile yöneliyorum.

Allah'a tevekkül edebilmek için başarıyı ondan bilmek lazım, gücünün sınırını bilmek ve Allah'ın razı olacağı şeyi istemek lazım. Aksi takdirde tevekkül bir edebiyat olur. Allah'a tevekkül edip 'çıkardığımız dergi sayesinde insanlar alkolü bıraktı' diye kahramanlık yapılmaz. İnsanlardan bir kişi dahi namaza başladı, bir diğeri eşine zulmetmekten, diğeri babasına asi olmaktan vazgeçtiyse bu ancak Allah'ın tevfiği ile olmuştur ve sen de Allah'a hakkıyla tevekkül ettiğin için seni buna sebep kılmıştır.

Şuayb aleyhisselamın bu cümlesinden yola çıkarak kendimize bazı temel ilkeler koymalıyız. Bu temel ilkeleri Şuayb aleyhisselamın sözlerinden alıntılatacağız. Bu bizim için Allah'ın kitabıyla yola çıkmak açısından bir bereket oluşturur.

- 1- Biz Müslüman'ız, elhamdülillah. İslam için çalışıyoruz. Bunu diyorsak Müslümanlık ve İslam dışında bir vasfımız-simgemiz-nispetimiz olamaz. Nispet şudur: Sözelimi 'Trabzonlu' veya 'Laz', 'Çerkez' deriz. Bir kuruma nispet ederiz kişiyi.

**İslam'ın dışında nispet edileceğimiz bir yerimiz olursa "Allah'a yöneliyorum" prensibi yerini bulmaz. Dolayısıyla hiçbir şu-cu diye anılan hareket, eninde sonunda İslam'ın lehine sonuç oluşturamaz. İnek besliyor ama otu hep koyunlara veriyorsak sütü inekten sağamayız demektir. Çünkü otu koyun yedi.**

Tarikatlar, cemaatler, vakıflar-dernekler gereksiz değildir; İslam'dan değerli tarikat, cemaat, vakıf-dernek batıldır. İslam'a hizmet için var olan tarikat mübarektir. Kendi grubunu ihya etmek için var olan her neyse o batıldır. Çalışmaların nimetlerini İslam yemeli, külfetine tarikat katlanmalıdır. Elde edilen başarılar İslam'ın hanesine yazılmalı, ödenecek bedeller vakıf ve cemaat tarafından ödenmelidir. Böyle olursa "ben müminlerdenim" sözüyle yola çıkmış ve Allah için çalışılmış olur.

Aksi takdirde yaptığımız çalışmalar bizi tatmin etmek, cemaatimize yatırım yapmak için ortaya çıkarılmış olur. Bu sözlerimizi 'İslamî hareketler'i basitçe inceleyerek dahi anlayabilirsiniz.

Ashab-ı kiramı ve tâbiin neslini, fukaha-i izam dediğimiz dört büyük fakihin çalışmalarını ve faydalarını inceleyin, bakın ki aradan geçen yüzlerce yıla rağmen hâlâ tükenmeyen bir meyve verişle nasıl devam ediyorlar. Ebu Hanife, İmam Şafii, Ebu Hureyre, Musab bin Umeyr konuştuğunda İslam büyüdü.

Sonraki nesiller arasında oluşan yüzlerce İslamî hareketin de İslam'a kaç mal olduklarına bakın. Kalabalık bağluları var ama İslam onlardan ne istifade etmiş? Salonlara sığmıyorlar ama İslam hâlâ zayıf ve Müslümanlar şamar oğlanı.

Kendini yalnızca İslam'a nispet eden davetçi bir şeyh efendiden ders alabilir, almalı da. Ama Allah'ın kulu, Peygamber'in ümmeti ve İslam'ın ferdidir; ötesi ne sözde ne pratikte mümkün olmamalıdır.

- 2- Branşımız Allah'a davettir, eğitim-öğretim değil. Çok iş yapanın hiçbir işi yapamama tehlikesi var. Biz Allah'a davet ve ibadete teşvik etmekle görevliyiz. Ulemamızın lisanında buna tezkiyetü'n-nefs denir, nefsi arındırma. Akademik olan, bizim çalışma alanımız değildir. Biz sözgelimi göz doktoruyuz, mide ağrısından anlamayız.

Branşımızın olduğunu unutmamalı, her işten anlamaya kalkmamalıyız.

- 3- Biz insanları cahillikten kurtarıp ilme teşvikten de sorumluyuz. Biz öğretecek konumda olmayabiliriz ama âlimlere teşvik vazifemizdir. Uygun gördüğümüzü, ihtiyaç hissettiğini anladığımızı bir şeyh efendiye göndermek vazifemizdir. Sevk memuru gibiyiz.

İnsanları Allah'a davet ederiz, ana eğitimlerini veririz, onun üzerine ihtiyaçları neyse de oraya yönlendiririz.

- 4- Emr-i bi'l-maruf ve nehy-i ani'l-münker yaparken bir kötülük kullanarak yapamayız bunu. Hoş bir işi nahoş bir işle yapmaya kalkamayız. İşimizi yaparken Allah'tan başkasından korkmamakla kaba ve ölçüsüz de olmamak arasındaki çizgiyi tutturmalıyız.

- 5- Damlaya damlaya göl olur, göl de insanlara faydalı olur. Gür sulardan ise sel olur, sel yıkar döker. Birden gelen yağmur seldir ve sel zarar verir.

İnsan bebek olarak iki kilo doğuyor, sonra yüz kilo oluyor. Her gün bir dilim peynir yiyor, sonra vücudunda yirmi kilo kemik oluyor. İlim ve iman da böyle gelir. Davetçi, damlaya damlaya göl oluşturan adamdır. Bir gün içinde Âdem aleyhisselamdan son insana kadar elinin altına almaya çalışana davetçi denmez, o anca heyecanlı bir hatip olur. İnsanlar bir günde alkolü bırakmazlar, namaza iki günde başlamazlar, ailelerini birkaç gün içinde düzeltmezler.

Öyleyse hiçbir damlayı basit görmemeliyiz ve nereye damlatacağımızı iyi hesaplayacağız. Önce insanların anlayabileceği kafa yapısını oluşturmak gerekiyor.

- 6- Her şeyi hemen yapmayı düşünüyor olabiliriz ama çalışma alanımızda daralma ve sürtüşme de olabilir. Ben hem yüz kişiye hizmet edeyim ve ibadet öğreteyim hem de cami inşa edeyim diye düşünüyorum. Bir yerde ders işliyorum başka bir yerde gençlerle spor yapıyorum. Birkaç alanda çalışıyorum yani.

Bunlardan, sıkıştığım zaman tercih edeceğim prensiplerim olmalı. Mesela yayılma ve çoğalmayla bir kişiyi eğitmek ve kendi vekilimi yetiştirmek üzerine bir çelişki olduğu zaman eğitimi tercih etmeliyim.

**Bir talebeyle ders işlemek ve düğüne gidip konuşma yapmak konusunda vakit problemi yaşadığımda, talebemle oturup ilmihâl okumayı düğünde iki saat konuşmaya tercih ederim. Çünkü düğündeki, havaya açılmış bir kalorifer gibidir; diğeri ise ümmet adına insan yatırımı. İnsan ve iş sürtüştüğü zaman da tercihimiz insandan yana olmalıdır. Kitap yazmak ve talebe okutmak gibi.**

- 7- Mubahları abartmayacağız. Şehvete dalmayacağız. İhtiyatı elden bırakmayacağız. Fetva ile takva arasında fark olduğunu bileceğiz.

- 8- Modern ve liberal kavramları kullanamayız. Mesela bizde 'insan hakları' diye bir kavram yoktur. İnsan kendini yaratmadığına göre hakkı da olamaz. Evet, siyasî maksatlı kullanılabilen mefhumlar olduğu kabul edilebilir ama uzmanlık alanımız (Allah'a davetçi olmak), kullandığımız kavramların da bize mahsus olmasını gerektirir.

Zikrullah, şuur, şehadet, ibadet, rabbanîlik, ilim, amel, salih amel, salih kadın, sevap, haram, helal...

Bu kavramları tespit ve anlamak için mümkünse Arapçasından Said Havva'nın 'Cündullah' (Allah Erinin Ahlak ve Kültürü) isimli eserini okumak gerekiyor. Not almış olarak elbette. Zaten kenarına notlar düşülmemiş bir kitap pek de okunmuş sayılmaz.

- 9- Davetçi herkesten daha fazla etkilenir arkadaştan. Çünkü davetçinin çalışma alanı insandır. Eğer salih insanlarla oturup kalkmıyorsa bu durum onun işini ve mesleğini olumsuz etkiler.
- 10- Mümin uyumludur. Parazit davetçi, Peygamber aleyhisselamın sevmediği davetçidir. Uyumsuz kimsede hayır olmadığını buyuruyor Efendimiz aleyhissalatu vesselam.
- Bir toplantıda veya yemek ikramında sevmediği bir tür yemek konan davetçi, o yemeği sonuna kadar yiyip bitirmek zorunda değildir ama uzun uzun da sızlanıp huysuzlaşmaz yemek konusunda. Oradaki ahengi bozmamak konusunda dikkatli davranmalıdır.

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

*Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.*